

[Lange.]

skal foretages paa en forsvarlig Maade, forsvarlig i flere Henseender, ogsaa over for Statskassen. Det maa jo være Meningen, at de 100 Mill. Kr., som man har Raadighed over, skal komme de rette i Hænde, at de ikke skal tilfalde dem, der rent tilfældigt kommer først; og det kan ikke være Meningen, at man skal udsætte Staten for større Tab end nødvendigt. Jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at det, hvis Arbejdet skal gøres forsvarligt, ikke vil være muligt at gøre det hurtigere, end det allerede sker, selv om det maaske nok i Begyndelsen, da man ingen Erfaringer havde, gik langsommere end nu. Jeg tror, at de Undersøgelser, der nødvendigvis maa foretages, de Forhandlinger, der skal føres, i mange Tilfælde med Kreditorer, som ikke er meget villige til at imødekomme de Ønsker, man har, maa tage Tid. Derfor skal jeg ikke kritisere Akkordudvalgene, selvom jeg ved, at det meste af den Tid, Behandlingerne af Sagerne har taget, er medgaaet i Akkordudvalgene, for jeg kan ikke sige, at man dér ikke har behandlet Sagerne saa hurtigt, som det er muligt. Man maa være klar over, at det drejer sig om et overordentlig stort Antal Sager. Jeg tror, at ingen Kreditforening nogen Sinde har haft Lejlighed til i et lignende Tidsrum at behandle et tilsvarende Antal Sager, og her, hvor der ikke i Forvejen er noget Administrationsapparat til at foretage Behandlingen, maa man derfor efter min Mening snarere være overrasket over, at det er gaaet saa hurtigt, som det er. Men som sagt, jeg er villig til en Forhandling om Spørgsmaalet i et Udvalg, og kan man finde Veje til en hurtigere og dog forsvarlig Behandling af Sagerne, skal jeg gerne medvirke dertil.

Det andet Afsnit af Lovforslaget, Afsnittet vedrørende Rentetilskud, er koblet sammen med det første Afsnit, saa at mit Parti, naar vi ikke kan medvirke til det andet Afsnit, ogsaa vil være afskaaret fra at stemme for det første Afsnit. Naar vi, som jeg allerede har sagt, ikke kan medvirke til Gennemførelsen af dette andet Afsnit, er det, fordi det bygger paa Principper, som vi altid har været imod, og jeg kunde for saa vidt indskrænke mig til over for denne Del af Forslaget at henvise til Udtalelser, som vi har fremsat ved tidligere Lejlighed, naar Forslag af lignende Karakter og efter samme Principper var til Behandling. Vi mener ikke, at man løser det store og vigtige Problem, som Landbrugets økonomiske Fremtid er, ved Lovforanstaltninger, der gaar ud paa at yde Tilskud fra Staten til en mindre Del af dette Landbrug. Vi

mener, Opgaven maa være at gøre hele Landbruget rentabelt. Vi mener ikke, at man som her skal sige, at Landbrugere, hvis Ejendom er over en vis Størrelse, i Virkeligheden ingen Ret har til at eksistere, i hvert Fald ikke medmindre de er saa godt økonomisk stillede, at de ikke foreløbig kommer til at bukke under for Landbrugets Vanskeligheder. Vi mener ikke, det er den rigtige Maade at klare Landbrugsproblemet paa, kun at ville hjælpe de Landbrugere, som har de mindste Ejendomme, og som sidder økonomisk daarligst i det. Vor Begrundelse er bl. a. den, at man derved ikke i alle Tilfælde kommer til at hjælpe de dygtigste, men derimod absolut vil komme til at hjælpe Folk, som ikke har vist Evne til at klare sig selv. Jeg siger ikke dermed, at alle de, der bliver hjulpet gennem denne Lovgivning, ikke fortjener det. Den største Part af dem fortjener det formodentlig; men det er givet, at blandt dem, der skal hjælpes ad disse Veje, vil der findes Folk, som ikke fortjener Hjælp, og som ikke kan hjælpes, fordi de nu engang ikke egner sig til at drive et Landbrug.

Mit Parti mener ogsaa, at man ikke skal sigte efter at gøre alle Landbrug — jeg kan ikke sige lige store, jeg vil hellere sige lige smaa. Vi tror, at der er noget naturligt i den historiske Udvikling i vort Land, at der er noget naturligt i dette, at man har store, ogsaa meget store Landbrug, mellemstore Landbrug og smaa Landbrug, at man har faa af de meget store, en Del af de mellemstore og mange af de smaa Landbrug. Jeg tror, det i Tidens Løb har vist sig, at dette var lykkeligst for Landbrugets Udvikling og dermed for Samfundet. Mange Fremskridt, som er kommet hele Landet til gode, skyldes sikkert, at man i de meget store Landbrug i hvert Fald under tidligere Tidens bedre økonomiske Forhold var i Stand til at foretage Eksperimenter, som kom hele Landbruget til gode. Vi tror ogsaa, at den Opdrift, som Samfundet ikke kan undvære, kræver, at man ikke alene ikke fødes paa det samme økonomiske Grundlag, men at man tillige har Mulighed for at arbejde sig fremad. Dette, at en Landmand kan begynde med en lille Ejendom og — hvis han viser stor Dygtighed — har Mulighed for efterhaanden at faa større Landejendomme, til sidst maaske de allerstørste, den Spore, som ligger deri, ikke alene for de enkelte, som naar frem, men ogsaa for de andre, som han er et Eksempel for, tror vi, at hverken Landbruget eller Samfundet kan undvære, og vi tror, at hele Landbrugets Udvikling i høj Grad er af-